

Σ Τ Ν Ο Ψ Ι Σ

τῆς

Διδασκαλίας, Εὐταξίας, καὶ Ἡ΄ Δικῆς τῆς Ἐκκλησίας,
εἰς τὸν Δ΄ αἰῶνα.

§. 1.

Διδασκα-
λία.

Η΄ τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλία μία ἔσα ὡς πρὸς τὸ δογματικόν, φά-
νευται, καὶ ἐξηγεῖται ὅταν παρὰ τῶν ἀντιπάλων πολεμεῖται. Τό-
τε μεταχειρίζεται ἡ Ἐκκλησία νέας ὁρας εἰς διατάφην, καὶ διάγνωσιν
τῆς ἀληθείας ἀπὸ τῶ ψεῦδος, καὶ πολλὰς προφυλάξεις ἐφευρίσκει διὰ
να προβάλλῃ πᾶσαν ἐναντίαν ἐρμηνείαν, εἰς τὸ ὄρθον νόημα τῶν δογ-
μάτων. Τὸτ' αὐτὸ συνέβη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα
ὡς πρὸς τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ τῆς τῷ Υἱῷ ἐνανθρωπή-
σεως.

§. 2. Οὐδένα νεωτερισμὸν οἱ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδα πατέρες, περὶ
Τριάδος ἔφερον εἰς τὴν πίσιν τῶν τριῶν πρώτων αἰῶνων, ἀλλὰ βλέπον-
τες τὴν κακοτροσίαν τῶν Ἀρειανῶν, εἰς τὸ νὰ παρεξηγήσωσι τὰς λόγους ὅ-
τι ἕως τότε ἡ Ἐκκλησία ἐμεταχειρίζετο εἰς τὴν τῆς πίσεως ἐξηγή-
σιν, ἔβαλαν εἰς χρῆσιν ἓνα ὅρον πρὸ πολλῶ ἀπὸ τινὰς χωρῆμενον, λέ-
γοντες ὅτι ὁ Υἱὸς εἶναι Ὁμοῖσις τῷ Πατρὶ, δηλαδή τῆς αὐτῆς Οὐσίας.
Οἱ Ἀρειανοὶ παντοίοις τρόποις ἔπασχον ἀντὶ τῷ Ὁμοσίᾳ, νὰ συζητήσωσι
μὲ σοφίσματα τὸ ὁμοίσιον, δηλαδή πῶς ἡ Οὐσία τῷ Υἱῷ εἶναι ὁμοία μὲ
ἐκείνην τῷ Πατρὶ, ὅθεν κατ' αὐτὰς ἡ Οὐσία τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ δὲν
ἦτον ἡ αὐτή· αὐτὴ ἡ κακοδοξία τῶν Ἀρειανῶν ἐβίασε τὰς Πατέρας νὰ
ἐξηγήσωσι μὲ τὰ ῥητὰ τῆς Γραφῆς, πλατύτερον αὐτὸ τὸ δόγμα, δια-
λύωντες τὰς τῶν ἀντικειμένων γνώμας, καὶ συζαίνοντες τὸ ὄρθον νόημα
τῶν ὁρῶν Οὐσίας, Φύσεως, Προσώπου, καὶ Υ΄ποστάσεως. Ἄν ἀπὸ τὸ ἓνα
μέρος οἱ Ἀρειανοὶ τὰς ἐβίασαν νὰ ἐξηγήσωσι τὸ Ὁμοῖσιον, ἀπὸ τὸ ἄλ-
λο ἡ αἵρεσις τῶν Σαβελλιανῶν, καὶ Φωτεινιανῶν τὰς ἰνάγκασε νὰ σερεώ-
σωσι τὴν διαφορὰν τῶν Προσώπων. Ἀληθὲς ὁμως πῶς καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι
δὲν ἦσαν σύμφωνοι διὰ πολὺν καιρὸν εἰς τὴν σημασίαν, Υ΄πόστασις· οἱ
μὲν ἔλεγον τρεῖς Υ΄ποστάσεις ἐν τῇ Θεότητι, ἐνοούντες διὰ Υ΄πόστασιν,
τὸ πρόσωπον· οἱ δὲ ἔλεγον μίαν Υ΄πόστασιν ἐν τῷ Θεῷ, ἐνοούντες διὰ
Υ΄πόστασιν τὴν Θεϊὰν φύσιν. Τιοιούτῃ φιλονεικία, ἣτις ἄλλο δὲν εἶναι
παρὲξ φιλονεικία ὀνομάτων, ἔλαβε τέλος συμφωνῶντες πάντες, ἵνα λέ-
γῃ τρεῖς Υ΄ποστάσεις, δηλαδή τρία Πρόσωπα. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῷ πα-
ρόν-